

***Кириченко Аліна Олександрівна,
Стрембій Анна-Марія Андріївна***

студенти 2 курсу міжнародно-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ТЕНДЕНЦІЇ ВИБОРЧОГО ПРАВА

В часи становлення української державності історія виборів свідчить про необхідність не тільки кількісного, але й якісного оновлення законодавства про вибори. Процес реформування повинен включати в себе перш за все вітчизняний досвід і виборчі стандарти, виробленні світовою спільнотою.

Актуальність даного дослідження полягає у вдосконаленні українського виборчого законодавства, в питаннях модернізації процесу організації та проведення виборів.

Мета даної роботи дослідити основні тенденції розвитку виборчого законодавства, недоліки української виборчої системи і запропонувати українському суспільству оптимальну, уніфіковану виборчу систему.

Враховуючи широкий спектр проблематики слід сконцентруватися на основних тенденціях виборчого законодавства, недоліках виборчого права в Україні та запропонувати шляхи вдосконалення.

По-перше, слід звернути увагу на відсутність кодифікованого акта, який би об'єднав більшість норм, що регулюють проведення різних виборів, навіть незважаючи на наявні проекти виборчого кодексу України (Кодексу України про вибори і референдуми). Тобто перша тенденція — це кодифікація виборчого законодавства, як спосіб якісного упорядкування нормативного масиву, забезпечення його внутрішньої узгодженості, уникнення застарілих норм. Статистичні показники свідчать, що запорукою успішного результату у напрямі проведення виборів є створення єдиної нормативної бази [1, с. 346]. Тому Україна гостро потребує прийняття спеціального, єдиного кодифікованого акту, який би включав в себе як організацію різних видів виборів так і проведення, встановлення результатів виборів. Впровадження в Україні виборчого кодексу надасть змогу нашій державі конкурувати на рівні європейських країн. Деякі політичні діячі наводять аргументи проти розробки та впровадження кодифікованого виборчого акта, пояснюючи це незручністю застосування об'ємного нормативного акта з відсильними нормами. Вони вважають це не вирішити проблему стабільності правового регулювання інституту виборів, але для початку вдосконалення нашої нормативної бази це досить переконливий крок.

По-друге, ключовим етапом реформування виборчого законодавства є вибір виборчої системи, оскільки саме вона може вплинути на

демократичність результатів виборів. У науковій літературі під виборчою системою слід розуміти суспільні відносини врегульовані нормою Конституції та законами України, які виникають, змінюються та припиняються у зв'язку з голосуванням громадян за кандидатів на виборні посади та розподілі виборних посад за результатами виборів [2, с. 210]. Визначення типу виборчої системи повинно відповідати перш за все напрямку розвитку політичної та партійної системи держави, не спотворювати волю громадян, а навпаки бути за своєю суттю політично нейтральною. В Україні виборча система у період з 1991 до 2006 року зазнала еволюційні зміни: мажоритарна виборча система змінилася після прийняття Конституції України в 1996 році на змішану, а з 2006 в Україні існувала пропорційна виборча система [3]. Більшість проблем виборів, наприклад парламентських, можуть вирішити декілька типів виборчої системи: змішана зрівноважена виборча система 50/50, при усуненні недоліків, поєднанні переваг мажоритарної та пропорційної системи та пропорційна виборча система з поділом загальнодержавного списку кандидатів на виборні посади та регіональні списки, що дозволить зробити закриті списки більш прозорими для виборців, вирішить питання обізнаності виборців щодо характеристик кандидатів через закріплення депутатів за певною територією.

По-третє, здається доцільним підтримувати ідею вдосконалення чинного законодавства України, зокрема, тенденцію зміни права вибору на обов'язок вибору. Досить не давно існував принцип голосування «проти всіх», він був законодавчо визнаний країнами колишнього радянського союзу, а на міжнародному рівні закріплений лише в ч.1 ст.4 Конвенції про стандарти демократичних виборів, виборчих прав і свобод у державах-учасниках Співдружності Незалежних держав. Мається на увазі наявності не окремої граfi « проти всіх», а можливість викреслити з бюлетеню прізвища всіх кандидатів, тобто відмовити кожному з них. В ст. 5 Конституції України зазначено, що народ як єдине джерело влади вправі на свій розсуд відмовити в підтримці як деяких так, і всіх кандидатів на виборчі посади, але голосування «проти всіх» може трактуватися як байдужість виборців за долю своєї країни. Тобто фактично у такій ситуації існують два варіанта електоральної поведінки: неявка на виборчу дільницю та приведення бюлетеня у стан недійсності [4, с. 160]. Ні перший ні другий варіант не відображає волю виборця і свідчить про нерозвинену політико-правову культуру громадян. Підсумовуючи, варто зазначити, що метою нашого законодавства має бути збільшення позитивних факторів розвитку громадянського суспільства, заохочення громадян до визначення політичного курсу країни на майбутні роки, а саме обов'язкове застосування свого виборчого права шляхом виключення можливості відмовитися громадянина від такого. В результаті нас чекає

уособлення волі народу у новообраній владі, що відповідає принципам демократичної, правової держави.

Список використаних джерел

1. Україна : політичні стратегії модернізації : зб. науково-аналітичних доп. / за ред. М.М. Розумного, В.М. Яблонського. — К. : НІСД, 2011. — 328 с.
2. Конституційне право України: підруч. / за заг.ред. В.Л. Федоренко. — 2-ге видання перероблене і доопр. — К.: Алерта ; КНТ ; Центр учбової літератури, 2010. — 432 с.
3. Про робочу групу з питань удосконалення законодавства щодо виборів : Указ Президента України від 2 листопада 2010 року // Офіційний вісник. — 2010. № 30. — 964 с.
4. Бондарь Н.С. Конституционная ценность избирательных прав граждан / Н. Бондарь, А. Джагорян. — М. : Формула права, 2005. — 191 с.

Ключові слова: виборче право, кодифікований акт, виборча система, тенденція, «проти всіх».

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Кулі-Іванченко К. К.

Клінацька Ірина Анатоліївна

студентка 1-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

НЕПОРУШНІСТЬ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ЖИТТЯ

Первинним правом є право людини на життя, оскільки саме з цього права витікають інші особисті немайнові права, соціальні, політичні, культурні права. Життя людини визначається вищою соціальною цінністю, а тому — всі інші блага є благами другого рівня.

Життя людини вважається найпріоритетнішим благом, а тому держава повинна захищати і гарантувати це право, оскільки згідно ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю [1]. Відповідно до цього серед природних та невід'ємних прав людини першочергове місце займає право на життя, з якого логічно випливають всі інші права особистості [2, с. 153].

У ст. 27 Конституції України закріплено невід'ємне право людини на життя та обов'язок держави — захищати життя людини. Жодна особа не може бути свавільно позбавлена життя. Кожен має право захищати своє життя та здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань. Крім того, згідно ст. 64 Конституції України